మానససేవా గ్రంథమాల.

రాజమహేంద్రవరము.

---

1. కబీరు — చరిత్ర వచనముగను, ఉపదేశములు పద్యములుగను నుండును.
   అత్తిలి సూర్యనారాయణ గారిచే రచియింపఁబడినది. 0-2-0
2. బంగాళాముంప — నిడదవోలు వేంకటరావు గారి విరచితము. 0-2-0
3. అగ్గిపెట్టెలయంత్రశాల — కంచుల శ్రీమన్నారాయణ గారి విరచితము. 0-4-0
4. లోకపావనశతకము — ఇందలి పద్యములు భక్తిరసము నొలికించుచుండును.
   ఆదిపూడి సోమనాథరావు గారిచే రచియింపఁబడినది. 0-2-0
5. కోటిలింగశతకము — ఇందలి పద్యములు నీతిని, దేశభక్తిని పురికొల్పును.
   సత్యవోలు అప్పారావు గారిచే రచియింపబడినది. 0-3-0
6. స్త్రీలయెడ మనము గావించు పంచమహాపాతకములు —
   నాళము కృష్ణారావు గారిచే రచియింపఁబడినది. 0-1-0
7. వీరమతి — వీరరసప్రధానమైన నాటకము. ఇందు దేశాభిమానము, స్వార్థత్యాగము, పాతివ్రత్యము, స్త్రీసాహసము ప్రదర్శింపఁబడును.
   మంగిపూడి వేంకటశర్మ గారిచే రచియింపఁబడినది. 0-10-0
8. భారతీయసందేశము — స్వదేశాభిమానమును, విదేశయాత్రవలన గలుగు ప్రయోజనములను వెల్లడించు నొక భాగము. 0-1-6
9. భక్తితరంగిణి — ఇందు భగవద్భక్తి, దేశభక్తి, మానవసేవ మున్నగువాని గూర్చిన పద్యములు గలవు. 0-2-0
10. దేవేంద్రనాథచరిత్రము — అత్తిలి సూర్యనారాయణ గారి విరచితము. 0-2-0
11. అనాథాభ్యుదయము — వితంతువులదురవస్థలను, వారివలన దేశమునకుఁ గలుగు మహోపకారములును దెలుపు భాగము. 0-2-0
12. కొవ్వొత్తులు చేయువిధము — 0-1-0
13. బాబా గురునానకు చరిత్రము — ఇ. సుబ్బకృష్ణయ్య గారి విరచితము. 0-1-0
14. అనంతశతకము — ఇందలి ప్రతిపద్యము భక్తిరసప్రధానమై యుండును. 0-2-0
15. ఉత్తమవివాహము — వివాహభేదములు, ధర్మములు, విధులు దెలుపును. 0-1-0

నీ తి బో ధ

గీ. సత్యము శమంబు దమమును సంతరించి
పరుల బాధల వారింప వలయు నెపుడు
వాఁడు దేశోపకారి యై వఱలుఁ గాన
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 1

గీ. జ్ఞానధనుఁడను బుధుఁడను సకలధర్మ
మర్మముల నేర్చినాఁడను మాన్యుఁడ నని
గర్వపడి బీరములు వల్కఁ గార్య మగునె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 2

గీ. తిరిపె మెత్తుచు బీదలు దిగులుపడుచు
కూఁడుగుడ్డకు పలమలమాఁడుచుండ
ధనము గలవాఁడ నంచు సంతసము నంది
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 3

గీ. అన్నవస్త్రములకు దూర మైన జనులు
చెట్లనీడల వసియించి చివుకుజనులు
నెల్లవేళల దుఃఖింప నింట నుండి
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 4

గీ. కష్టపడి జీవనము సేయ కనులు లేక
కాలుసేతులు లేక సంకటముపడుచు
దిక్కుమాలిన పేదలు దిగులు చెంద
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 5

గీ. కాటకములు రోగంబులు నాటుకొనుట
దినము వత్సరముగ నెంచి దిగులుపడుచు
ధనవిహీనులు దుఃఖింప ధన్యుఁడనని
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 6

గీ. ప్రాయమది బుద్బుదంబు బ్రహ్మపలుకు లివి వె
మృత్యుదేవత సతతంబు మ్రింగు ననరె
కాన ప్రాణులపై దయ గల్గియుండి
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 7

గీ. అంతరింద్రియముల నెల్ల నణఁగఁ జేసి
మానసము సాక్షిగా నమ్మి మసలు మెప్డు
లోన దుర్మార్గచిత్తులఁ బూని సతము
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 8

గీ. కాలపురుషుండు నీతోడ మేలమాడు
మృత్యుదేవత వెనువెంట మెలఁగుచుండు
మోహపాశబద్ధుండ వై ముం దెఱుఁగక
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 9

గీ. బిరుదులను దాల్చినంతన పెద్ద యగరు
నీతులను జెప్పినంతన నెగడఁ బోరు
చెనుకులను జేసి పరుల హింసింపఁ బోకు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 10

గీ. పరులు చేసిన చెనుకుల నెఱిఁగి నీవు
పరుల కవి చేయకుండుట పరమధర్మ
మిట్టిధర్మంబు లెఱుఁగక మిట్టిపడుచు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 11

గీ. ధర్మములఁ దెల్ప నైకమత్యంబు రాదు
సభల నీతుల బోధింప శాంతి రాదు
అంతరేంద్రియనిగ్రహ మైనఁ గాని
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 12

గీ. సత్యశీలుండ వీ వని శాంతుఁడ వని
పరమభక్తుండ వని చాలఁ బ్రస్తుతింప
కుచ్ఛితపుమార్గముల నంటి కులుకఁ బోకు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 13

గీ. సకలధర్మంబులను నేర్చు సజ్జనుండు
సకలజనులను దయఁ బ్రోచు సజ్జనుండు
సకలకష్టంబులకు నోర్చు సజ్జనుండు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 14

గీ. దాత వనియును నయగుణోపేతుఁడ వని
నీతిమంతుఁడ వని నిన్ను నెగడ జనులు
మలినమును బాయలేదు నీమానసంబు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 15

గీ. ధనచయంబులు తరగలు తనువు సున్న
భోగములు చంచలంబు లై బూదెఁ గలయు
నిట్టివానిని మది నమ్మి మిట్టిపడుచు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 16

గీ. తను వుసురులఁ బాసిన యంత దగ్ధ మగును
బూటకంపుభోగంబులు బూదెఁ గలయు
నిమిషమాత్రమునను బాయు నీమహనత
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 17

గీ. తోడివారల నెంతయుఁ దూలనాడి
నీటుగోటుబింకంబును నెఱతనంబు
జాటినంతన జనులు నిన్ సరసుఁ డనరు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 18

గీ. మృదువు లగుపాన్పులను బండ మేటి యనరు
పుష్పశయ్యల శయనింప భోగి యనరు
ధర్మసత్యశౌచంబులఁ దాల్ప కున్న
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 19

గీ. తగినవేషంబు దాల్చుట ధర్మ మంద్రు
ధర్మపక్షమున నడచుట తగు నటంద్రు
సద్గుణంబులు బూనుట సత్య మంద్రు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 20

గీ. పరులబాధల మాన్పుట పౌరుషంబు
శాంతమును దాల్చి యుండుట జాణతనము
గాన బూటకములఁ బూనఁ గార్య మగునె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 21

గీ. బాహ్యవేషంబులను జూచి బ్రమసి నిన్ను
నీతిమంతుఁడు నా నది నీటివ్రాలు
మానసము సద్గుణంబుల మరగవలయు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 22

గీ. పరమదుర్మార్గవృత్తులఁ బాయకున్న
దుండగంపుమార్గంబులఁ దొలఁగకున్న
పెంటపుర్వునకును నీకు భేద మేది
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 23

గీ. ఆశలను ద్రోసి నిర్మలం బైన మనసు
కాయకష్టంబువలనను గలుగుధనము
సంతరించుట సజ్జనసమ్మతంబు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 24

గీ. మగువలవిలాసములఁ జూచి మరులు గొనుట
పాడి గా దని నమ్ముమి భావమందు
పరసతులఁ గూడ నెంచుట పాప మండ్రు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 25

గీ. ధనము నార్జించినన్నాళ్లు దరికిఁ జేరి
గారవింతురు మిత్రులుఁ గన్నవారు
జీవములు దేహమును బాయఁ జేరఁ డొకఁడు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 26

గీ. ఉసురులు శరీరమం దున్న నుత్సవమున
కుశల మరయుదు రింటిలోఁ గొలుచువారు
జీవ మెడబాయ భార్యయుఁ జేర రాదు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁబోకు. 27

గీ. ధన మనర్థము తలఁపంగఁ దనువు బొగ్గు
శత్రుమిత్రకళత్రసంచయము లెల్ల
గగనకుసుమంబు లట్టిద గౌరవంబు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 28

గీ. బాల్యమున నాటపాటలఁబడి చరించి
జవ్వనంబున యువతులసరసఁ జేరి
ముదిమి మతి దప్పి యుందువు ముం దెఱుఁగక
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 29

గీ. కలిమి గలనాఁడు సౌఖ్యంబు గలిగె ననుచు
లేమి గలిగిన దుఃఖింప లే నటంచు
నీవు మదిలోనఁ దలఁచుట నెఱితనంబె
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 30

గీ. సకలసద్గుణసంపత్తి సంతరింప
మరణకాలంబునందు నిర్మలము నందఁ
జిత్తమును బరిశుద్ధిఁ గాఁ జేయ వలయు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 31

గీ. మానసము నంటికొన్నదుర్మలిన మెల్లఁ
దుడిచివేయంగవలె నన్న దుండగంపు
మార్గముల రోసి బ్రతుకుట మంచి దనిరి
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 32

గీ. ఎల్లజనులను నొకరీతి నెంచుచుండి
పేదలను తృప్తులుగఁ జేసి ప్రేమఁ జూపి
కష్టపడి జీవనము సేయఁ గలుగు సుఖము
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 33

గీ. దేహమును నమ్ముకొనఁబోకు తెవులుగొంటు
లోకమును నమ్మ దుఃఖంబు లోఁగి యుండు
జీవ మది చంచలం బని చెప్ప వినవె
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 34

గీ. పండితులసన్నిధిని జేరి పలుక నీవు
విమలవిజ్ఞానవేత్త వై వెలయ లేవు
ధర్మసత్యశౌచంబులఁ దాల్ప లేవు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 35

గీ. కనులపంటువు సేయుచుఁ గానఁబడిన
సర్పమును బ్రేమ లాలించుజనుఁడు గలఁడె?
పండితులు నిన్ను మెచ్చరు భ్రష్టుఁడ వని
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 36

గీ. అక్షరం బొక్కఁడైనను గుక్షిలోనఁ
గంచుకాగడఁ గొని చూడఁ గానఁబడదు;
ధనము కల దని గర్వింప ఘనుఁడ వగుదె?
మూర్ఖుఁడా! వేషభావల మురియఁ బోకు. 37

గీ. సరసు లగువారు శాస్త్రార్థచర్చ సలుప
వారిదరిఁ జేరి తగనిమర్యాద మాడ
పరిహాసింతురు కావునఁ బలుక వలదు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 38

గీ. ధర్మమార్గంబులను దెల్ప ధార్మికుఁడవె?
సద్గుణంబులు బోధింప శాంతమతివె?
పరుల వంచించి సతతంబు బ్రతుకుసీవు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 39

గీ. సకలవిద్యల నేర్చినసరసుఁడ వని
ధనము యశమును గలిగినధన్యుఁడ వని
విఙ్ఞఁగినమాత్రాన విబుధుఁ డనరు;
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 40

గీ. ఉపనిషద్వాక్యముల నేర్చియుందు వేని,
జపతపంబులఁ బొద్దులు జరపు దేని,
చిత్తమును బరిశుద్ధిగాఁ జేయఁ గలవె?
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 41

గీ. ఆశ లుడుగక వైరాగ్య మబ్బఁ బోదు;
క్రోధ ముడుగక శాంతంబు కుదురుపడదు;
శాంతమునఁ గాని హృదయంబు చక్కఁబడునె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 42

గీ. భార్య యెవ్వతె? సంసారభార మెద్ది?
పుత్త్రు లెవ్వరు? కుమతి! యీబూటకములు
మిథ్య లని నమ్మి జ్ఞాని వై మెలఁగు మెపుడు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 43

గీ. క్రోధమోహాలోభంబులు కూడి యుండ
నెంతకాలంబు బ్రతికిన నేమిఫలము?
వయసు ముదిరిన వాంఛలు వదల కున్న
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 44

గీ. పెద్దకాలంబు జీవించి సుద్ది తెలిసి
చేయుతప్పులఁ గప్పినచెనఁటిమనసు
ధర్మసత్యశౌచంబులఁ దాల్ప గలదె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 45

గీ. పాపములఁ జేసి ప్రజలు నిఱ్ఱ భర్తుఁ డనఁగ
మసలఁజాలుదు, వద్దాన మనసు పొందు
దుఃఖ మెబ్భంగి నైనను దోలఁ గలవె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 46

గీ. ఆత్మ దేహమునం దున్నయట్టివేళ
పుణ్యపాపచయంబులు పొందు చుండుఁ
గాన నవ్వేళ నానందకరుఁడ వగుచు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 47

గీ. బ్రతికియుండుట దుఃఖంబు పడుటపొందె
సౌఖ్యదుఃఖము లెవ్వఁడు సమ మటంచుఁ
దలఁచునో వాఁడు నిర్మలత్వము వహించు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 48

గీ. మరణమును శాశ్వతం బని మదిని నమ్మి
పరులు తనవారు ననియెడుభావ ముడిపి
సర్వజనసమ్మతంబు గా జరుగ వలయు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 49

గీ. మేఘమండలమున నుండుమెఱుపుభాతి
చిత్తమున సద్గుణంబులు చేరి యుండు,
వానిని బ్రకాశముగఁ జేయ వలయు నెపుడు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 50

గీ. తప్పుఁ జేసిననిను జూచి ధన్యుఁడ వని
మెచ్చి నీవారు నుతియింప మేలి నగుదె?
మనసునం దున్నమలినంబుఁ జెనకవలయు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 51

గీ. ఘనుఁడ వీ వని మెచ్చిన గారవంబు
గలిగె నని సంతసింపకు, మలిన మైన
చిత్తమందలిదోషంబు జెనకకుండ
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 52

గీ. దోషసంపర్క మైననీదుష్టబుద్ధి
పరుల వంచించి నడచిన బాగు పడదు
సజ్జనులమైత్రి నిరతంబు సలుప కున్న
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 53

గీ. పరుల వంచించుటయు నీకు ప్రాభవంబు;
తామసము దాల్చుటయు నీకు ధర్మనిరతి;
మాయలను బన్నుటయు నీకు మంచితనము;
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 54

గీ. ధర్మసంపత్తితో మది తనర వలయు;
నిశ్చలం బైనజ్ఞానంబు నేర్వ వలయు;
దుష్టమార్గంబులను వేగఁ దొలఁగ వలయు;
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 55

గీ. కామరాగాదిశత్రుసంఘంబు చేరి
జ్ఞానధనమును హరియించుఁ గాన, వేగ
ధర్మసత్యాదిమిత్రులదరికిఁ బొమ్ము
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 56

గీ. విద్య గలిగిన వినయంబు వెలయ వలయు;
వినయమునకును శాంతంబు గొనుట మేలు;
శాంత మబ్బిన సకలంబు సఫల మగును;
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 57

గీ. మలినచిత్తుని బ్రేమించు మత్సరంబు;
మత్సరంబును గ్రోధంబు మఱిఁగి యుండు;
క్రోధ ముండిననరునకు గుణము సున్న;
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 58

గీ. క్రమముగా నంతరిందిద్రియగణము నెల్ల
నణఁగఁ జేయుట మేలు మే లనిరి బుధులు
వారిబోధలు మునిజనవర్తనములు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 59

గీ. ఎల్లదుర్గుణములఁ గ్రోధ మెక్కుడంచు
క్రోధమున సద్గుణంబులు క్రుంగు నంచు
ధర్మమార్గముమిత్తి క్రోధంబు సువ్వె
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 60

గీ. గాలివానల కేసుమంత కదలకుండ
పాదపంబులు నిలిచినపగిది, బుధులు
కలిమిలేములు కలిగినఁ గలఁగ కుందురు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 61

గీ. జీవ మెల్లదేహంబులఁ జెంది యుండు
జీవమును బాయ దేహంబు చెడును గాన
దేహ మది నాశనం బని తెలిసి సతము
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 62

గీ. ఆలుబిడ్డలు నీవెంట నంటి రారు
భాగ్యభోగ్యంబులను నమ్మి బ్రతుక వలదు
చిత్తవృత్తులఁ జెండినఁ జెందు సుఖము
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 63

గీ. పరధనంబున కాసింపఁ బాడి గాదు
పరసతులఁ గూడ నెంచుట పాడి గాదు
పరుల కపకార మొనరింపఁ బాడి గాదు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 64

గీ. పరసతులఁ దల్లివలె నెంచు భావమందు
పరులయున్నతి గోరుము భావమందు
పరుల వంచింప నెంచకు భావమందు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 65

గీ. సకలపాపంబులకు నీవు సలుపుచుండి
యుపనిషద్వాక్యములఁ బల్కుచుందు వేని
పరమభక్తుండ వని నిన్నుఁ బలుకఁ బోరు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 66

గీ. న్యాయమార్గంబుగా నీవు నడతు వేని
పరుల దూషించు టెన్నఁడు పాడి గాదు
సకలజనులను నిందించి సంతసమున
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 67

గీ. పావనం బగుధర్మంబు పదటఁ గలిపి
సత్యశౌచాదిగుణముల సంహరించి
ఘనుఁడ నని విఱ్ఱవీఁగినఁ గార్య మగునె?
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 68

గీ. తావితోఁ గూడుకొనియున్న పూవుభంగి
వరసుగుణరాజి నరునకు వన్నె దెచ్చుఁ
గాన సద్గుణములఁ దాల్పఁ గడఁగ వలయు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 69

గీ. తోషణంబులు విబుధసంభాషణములు
పోషణంబులు ఋజుమార్గభాషణములు
భీషణంబులు దుర్మార్గభాషణములు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 70

గీ. పాడిపంటలు గలిగి సంపదలు గలిగి
కాటకము లుండఁ గత మేమొ గాంచవలయుఁ
గాని బిరుదులఁ దాల్చిన ఘనుఁడ వగుదె?
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 71

గీ. పేదవారలు దుఃఖింపఁ బ్రీతితోన
షడ్రసోపేతముగఁ దిని సంతసించి
దేశభక్తుండ నని చాటి తిరుగఁబోకు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 72

గీ. తర్కవేదాంతమీమాంసధర్మశాస్త్ర
ములఁ బఠించిన మోహవిముక్తి రాదు
మనసునం దాశలను ద్రోసి మసలకున్న
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 73

గీ. తోడిజనులు దుఃఖింప సంతుష్టిఁ జెంది
మసలునెడ స్వేచ్ఛలే దనుమాట వినవె?
మోసమున జీవనము సేయ దోస మనరె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 74

గీ. విద్య నేర్చినమాత్రాన విబుధుఁ డగునె?
ధర్మముల నేర్చినంతన ధన్యుఁ డగునె?
వినయమును శాంతమును లేనివేళ నరుఁడు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 75

గీ. సానఁ బట్టినరత్నముసరణి దోష
తిమిరమును బాయ చిత్తంబు తేజరిల్లు
నదియు సజ్జనుమైత్రిన యబ్బుఁ గాదె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 76

గీ. పద నెఱిఁగి విత్తనముఁ జల్లుపగిది మనసు
నిర్మలం బగువేళల నీతి నాఁగఁ
బఱగు బీజములను జల్ల ఫలము దక్కు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 77

గీ. మనసు మర్కట మని చెప్పుమాట వినవె?
మానసము జిక్కఁబట్టుట మంచి దనరె?
జ్ఞానరజ్జువుతో దానిఁ గట్టిపెట్టి
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 78

గీ. దూషణము సేయునెడ మది దుఃఖపడక
భూషణము సేయువేళల పొంగిపడక
సమముగా నెంచు రెంటిని సజ్జనుండు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 79

గీ. నిర్మలం బగుమానసనీరరాశి
ధర్మసత్యంబు లనెడురత్నములు గలవు
జ్ఞానజాలకమున వానిఁ గనుట లెస్స
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 80

గీ. పేదలకు బిచ్చ మనిశంబుఁ బెట్టునతఁడు
సాదరంబున ధర్మంబు సలుపునతఁడు
చేయుచున్నాఁడు మానవసేవ నెపుడు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 81

గీ. వేదములు నాల్గు జదివినవిబుధవరుఁడు
తర్కవేదాంతములు నేర్చుధన్యతముఁడు
శమము దమమును లే కున్న జడుఁడు గాఁడె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 82

గీ. మోహ ముండిన లోభంబు ముసురు, దానఁ
గామ ముదయించు, నద్దానఁ గలుగు క్రోధ,
మట్టిక్రోధంబు వైరముఁబుట్టినిల్లు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మఱియఁ బోకు. 83

గీ. అగురు మండుచు నుండిన నతిసుగంధ
మొసఁగు నట్టులె సజ్జనుం డసదుమాట
లనువిషాగ్నుల దీపించు, నలఁతి వడఁడు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 84

గీ. చందురుం డున్నతియుఁ బాటు నందు నట్లు
ఘనుల కెప్పుడు సౌఖ్యదుఃఖములు కలుగు
తారకలభాతి విబుధాళి తనరుఁ గాదె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 85

గీ. చిలువగమి చందనంబును జేరునట్లు
సకలసద్గుణసౌరభాస్వాదనమున
సత్పురుషుఁ గోరి దుష్టులు సనుట నిజము
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 86

గీ. కాకి శిఖరంబుపై కెక్క గరుడి యగునె?
పంది దేవాలయముఁ జేర నంది యగునె?
తగనిపదవులఁ గోరుట తగవు కాదు
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 87

గీ. పరులసౌఖ్యంబు గోరుచు బ్రతుకువారు
తమసుఖంబులఁ గోరరు ధన్యు లగుట;
కుసుమముల నిచ్చువృక్షంబు గోనునె తావి?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 88

గీ. విమలచిత్తుని, మలినుని సమతతోడ
నాదరించును పండితుం డైనబుధుఁడు
వన్నె తఱుఁగని యలగంధవహుని భాతి
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 89

గీ. పాటుపడి జీవనముఁ జేయ వలయు నండ్రు
పాటుసేయువాఁడె భాగ్యంబు బడయు నండ్రు
పాటుపడువాని దేశంబు ప్రబలు నండ్రు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 90

గీ. వృత్తుకలఁ గోయువారలు కుత్సితులును
ధర్మశాస్త్రసంపన్నులు తపసు లైరి
కాల మొకరీతి నుండదు గాదె జగతి?
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 91

గీ. జీవనము సౌఖ్యతరముగఁ జేయువారు
చిత్తమాలిన్యమును ముందు చెనకవలయుఁ
జిత్తమును సంస్కరించినఁ జెందు సుఖము
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 92

గీ. పరుషవాక్యంబు లెన్నఁడు పలుక కుంట
ధర్మమార్గము నెన్నఁడు తప్పకుంట
మంచి దని చెప్పి రార్యులు మదిని నమ్మ
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 93

గీ. పొరుగువారలు దీను లై పొరలుచుండ
నారిబాధల వారింపవలయు సుమ్ము
కలిమి శాశ్వత మని నమ్మి గర్వపడకు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 94

గీ. కఱవులును రోగములు నాటి కలతఁ జేయ
వాని దొలఁగింప శ్రమపడవలయుఁ గాని
భాగ్యవంతుఁడ నని గర్వపడుట తగదు
మూర్ఖుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 95

శా రి కా గీ త ము .

శారికాంగన కాసారతీరమందుఁ
జేరి జలకేళి సవరించి చెలులఁ గూడి
మందమారుత మందందు మసలు చుండ,
విరులక్రొత్తావిబుగబుగల్ విస్తరిల్లఁ,
బంధుటాకులరాగంబు పరిఢవిల్ల,
ద్విజతతులశ్రావ్యనాదముల్ విందు సేయ,
కుటజములనీడ పుష్పాళ్లు కుప్పతిల్ల,
చలువపందిళ్ల నొప్పుమంజరులతోడ,
విరియఁ బూచినసంపఁగెవిరులతోడ,
రమ్యతర మైనశుకవిహారములతోడ,
శ్రుతుల కింపై నపరపుష్టరుతులతోడ,
వన్నె మీరినయుద్యానవనముఁ జేరి
మాధవిని గూడి శోభాయమాన మగుచు
పల్లవిత మైనసహకారిపజ్జ జేరి
పాట పాడెడునేళ నుపాంగమట్లు
బంభరంబులనాదముల్ పటువణింప
మెడలు సారించి శ్రుతులతో మేళవించి
కొంత యొయ్యారమును జూపువింతనడలు,
నడకలకు వన్నె వెట్టెడునాట్యములును,
నాట్యమున కింపు తవణించువట్టిపలుకు
నెచ్చెలులతోడఁ బల్కునానచ్చరిత్రి
సరసముగఁ బాడుచుండ వసంతమందు
శారికాగీతములు విన శ్రావ్య మగుట
నెలవారలు చెవియొగ్గు టేమివింత?

గీ. తప్పుమార్గములను బన్ని తగవులాడి
పాపములఁ గప్పిపుచ్చెడుపామరుండు
విమలవిజ్ఞానవేత్త నా వెలయఁ గలఁడె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 96

గీ. పండితుం డైనమాత్రాన పట్టువడదు
దానములఁ జేసినంతన తగులుకొనదు
నిర్మలజ్ఞానసంపత్తి నీచమతికి
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 97

గీ. పరులు దూషించినంతన భ్రష్టుఁ డగునె
ధర్మసత్యశౌచంబులఁ దాల్చునతఁడు?
పరుల వంచించి సతిచిన పరువు గలదె?
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 98

గీ. దేహమును చంచలం బని తెలిసి సతము
జీవమును నమ్మి వర్తించి చెడరు బుధులు
పౌరుషంబునఁ గీర్తిని బడయఁ గోరి
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 99

గీ. ధర్మసత్యశౌచంబులు తనరుపొంటె
నిర్మలజ్ఞానసంపత్తి నెగడుపొంటె
సత్యవో లప్పురా విది సంతరించె;
మూఢుఁడా! వేషభాషల మురియఁ బోకు. 100

పన్నాబాయి — వీరరసప్రధాన మైన నవల. రాజకుమారుని గాపాడుటకు తనకుమారుని శత్రునికత్తి కెరచేసిన యొక రాజపుత్ర సాధ్వీమణిచరిత్ర. ఇందలి రాజనీతి, గూఢచారులచతురోపాయములును జదివి తీరవలెను.
సత్యవోలు అప్పారావుగారిచే రచింపబడినది. 0.8.0

హేలావతి — చరిత్రాత్మక మైననవల. ఒకమాలస్త్రీ హుమాయూను చక్రవర్తియొక్క మంత్రికుమారుని వరించి పెండ్లియాడినకథ.
తల్లాప్రగడ సూర్యనారాయణరావుగారిచే రచింపబడినది. 0 4 0

ప్రభావతి — ప్రభావతీప్రద్యుమ్నమునకు సరియైనవచనము.
పింగళి సూరనార్యుడే దీనిని వచనమున వ్రాసినట్లుండును. 0-4 0

మీరాబాయి — భక్తిరసప్రధాన మైన పద్యకావ్యము. తనపతిచే నిందమోపబడి ప్రాణముల ద్యజించిన శ్రీకృష్ణభక్తురాలిచరిత్రము. ఇందలి పద్యములు ముక్కుతిమ్మనార్యునిపద్యములవలె ముద్దులొలుకుచుండును. 0-4-0

కురుపాండవదాయభాగవిమర్శనము — ఇది శ్రీకాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యగారి కురుపాండవదాయభాగవినిర్ణయముపై వ్రాయబడిన విమర్శనము.
కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే రచింపబడినది. 0.1.6

బ్రహ్మమతము — ఇందు దేవుడు, మానవుడు, ప్రకృతి, ఉపాసన, పాపము — మోక్షము, అవతారములు — మధ్యవర్తులు, ప్రమాణగ్రంథములున్నగు విషయములు యుక్తియుక్తముగ జర్చింపబడినవి.
పాలపర్తి నరసింహముగారిచే రచింపబడినది. 0-8-0

ఆర్యసూక్తిముక్తావళి (ప్రథమభాగము) — ఇందు భారతమునందలి నీతులు, రాజధర్మములు తెలుపుపద్యములు ఏర్చి కూర్చబడినవి. 0-4-0

కర్ణభారము — ఇది కాళిదాసునకు బ్రాచీనుడగు భాసమహాకవిచే రచింపబడిన నాటకమునకు దెనుగు.
మానవల్లి రామకృష్ణకవి ఎమ్. ఏ గారిచే ననువదింపబడినది. 0-2-0

నీతిబోధ — ఇది యొకశతకము. ఇందలిపద్యము లెట్టిమూఢుల కైన నిర్మలజ్ఞానమును ప్రబోధించి నీతివంతులుగ నొనరించును. 0-1-6

చాణక్యశతకము — సంస్కృతమున చాణక్యుడు మున్నగు నీతిశాస్త్రసంపన్నులు రచించినశ్లోకములకు సరియైన తెనుగు. 150 పద్యముల గలిగి చక్కనినీతులతో మనోహరమగు శైలితో నలరుచుండును.
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడినది. 0-2 0

26. భవిష్యద్బ్రాహ్మణుడు — [illegible]
బోవు మానవులమనోవికారము లెట్లుండునో యిందు [illegible] బ్రదర్శింపఁబడినవి. అపూర్వవర్ణనలతో నలరారుచుండును.
అక్కిరాజు ఉమాకాంతము గారిచే రచియింపఁబడినది. 0.2.0

27. ఆర్యసూక్తిముక్తావళి — (ద్వితీయ భాగము) భాస్కర రామాయణము, నిర్వచనోత్తర రామాయణము, వాశిష్ఠ రామాయణములయందలి గ్రంథములలోని నీతులు ధర్మములు తెలుపుపద్యములు ఇందు చేర్చఁబడినవి 0.2.0

28. బ్రాహ్మమతోద్దేశము — ఇందు మతము, మతసంస్కరణము, బ్రాహ్మమతము మున్నగువిషయములు యుక్తియుక్తముగ జర్చింపబడినవి. వెలిదండ శ్రీనివాసరావు గారిచే రచియింపఁబడినది. 0.2.0

29. భక్తసంజీవని — భక్తులపాలిటికల్పవృక్ష మగు భాగవతమునందు [illegible] వెల్లివిరిసియున్న భక్తిరసపూరితము లగుపద్యము లన్నియు సర్వమతసమ్మతం బగునటుల సంస్కరింపబడి భగవంతుఁడు, భాగవతులు, భగవన్నామసంకీర్తనము, భగవత్సేవ, భగవద్భక్తి, ఉద్బోధన, వందనము, స్తోత్రము, ప్రార్థన అను పేర్వరుశీర్షికలక్రింద నిందు కూర్చఁబడినవి. ఇందు సుమారు 350 పద్యరత్నములు గలవు. భక్తుల కియ్యది నిజముగ సంజీవనియే యని చెప్ప నొప్పును. వాశము కృష్ణారావు గారిచే రచియింపఁబడినది. 0.3.0

30. రోహిణీచంద్రగుప్తము — అలెగ్జాండరుమనుమరాలిని చంద్రగుప్తుడు పెండ్లియాడినకథ. హిందూదేశము పాశ్చాత్యులగు గ్రీకులబారి పడకుండ నిలిపిన మంగళసేనుని నిర్వ్యాజపరాక్రమము ఇం దెంత కొనియాడినను తీరదు. 0.2.0

ధర్మప్రతీకము — అధర్మము ధర్మముచేతనే గాని అధర్మముచేతఁ జక్కఁబడ నేర దనుధర్మమును సంస్థాపించు చక్కనిచిన్న నీతికథ. 0.2.0

దుర్గావతి — చరిత్రాత్మక మైననవల. మనోహరకథాకల్పనమును గలిగి చక్కని యితివృత్తముతో నలరారుచుండును.
గోటేటి జగన్నాథరావు గారిచే రచియింపఁబడినది. 0.6.0

బ్రాహ్మసమాజచరిత్ర (ప్రథమభాగము) — పండిత శివనాథశాస్త్రి ఎమ్. ఏ. గారిచే నింగ్లీషున వ్రాయఁబడినగ్రంథమునుండి యనువదింపఁబడినది. చక్కనిలలిత మగుసులభశైలితో నలరుచుండును. [illegible]